

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.001.05.2021

Pan płk Maciej Siudak
Dowódca 10. Brygady Logistycznej w Opolu
10 Brygada Logistyczna w Opolu
ul. Domańskiego 68; 45-820 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykonanie planu finansowego 10. Brygady Logistycznej w Opolu jako dysponenta III stopnia w części 29 *Obrona narodowa*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	10 Brygada Logistyczna w Opolu ¹ , ul. Domańskiego 68, 45-820 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	plk Maciej Siudak, Dowódca 10. Brygady Logistycznej w Opolu ² , od dnia 29 kwietnia 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: plk Wojciech Grzybowski od 1 do 28 kwietnia 2020 r. i plk Szymon Lepiarz od 1 kwietnia 2017 r. do 31 marca 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Grażyna Stalska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/4/2021 z 4 stycznia 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli Zakres kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego 10. Brygady na 2020 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– działania związane z windykacją należności,– realizacja wydatków budżetu państwa,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.</p> <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza wykonania planu dochodów,– szczegółowa kontrola podejmowanych działań windykacyjnych,– analiza stanu należności pozostałych do zapłaty,– analiza realizacji wydatków budżetu państwa,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,– analiza stanu zobowiązań,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.
---------------------------------	---

¹ Dalej: 10. Brygada.

² Dalej: Dowódca 10. Brygady.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2020 r. przez 10. Brygadę Logistyczną w Opolu jako dysponenta III stopnia w części 29 Obrona narodowa.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli zrealizowanych przez 10. Brygadę wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Dochody zostały zrealizowane na poziomie wyższym niż zakładano, co wynikało ze zwrotu nadpłat w podatku od środków transportowych w związku z nieuwzględnieniem w latach poprzednich zwolnienia od ww. podatku pojazdów używanych do celów specjalnych.

W 10. Brygadzie rzetelnie podejmowano działania mające na celu odzyskanie należności z tytułu dochodów budżetowych.

Prawidłowo sporządzono również roczne sprawozdania jednostkowe i terminowo przekazano je ich odbiorcy.

Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość polegająca na braku dokumentowania podejmowanych działań informacyjnych, zmierzających do dobrowolnego wykonania przez dłużnika obowiązku zapłaty należności, nie miała wpływu na ocenę realizacji planu finansowego jednostki.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

1.1. Dochody budżetowe 10. Brygady w 2020 r. wyniosły 520,6 tys. zł i były wyższe od dochodów wykonanych w 2019 r. o 336,9 tys. zł (tj. blisko trzykrotnie⁶) oraz wyższe od planowanych na 2020 r. o 363,6 tys. zł (tj. ponad trzykrotnie⁷). Zrealizowanie dochodów wyższych od zaplanowanych wynikało głównie z:

- wyższych o 306,5 tys. zł wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych⁸, w tym zwrotu kwoty 282 tys. zł z tytułu nadpłaty za lata 2015-2019 podatku od środków transportowych, w związku z nieuwzględnieniem zwolnienia od ww. podatku pojazdów używanych do celów specjalnych⁹,
- wyższych o 83,7 tys. zł wpływów z różnych dochodów¹⁰, w tym z tytułu szkód i niedoborów w mieniu wojskowym, w szczególności w związku z wypłatą przez

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dochody zrealizowane w 2019 r. wyniosły 183,7 tys. zł.

⁷ Dochody zaplanowane na 2020 r. to 157 tys. zł.

⁸ § 0940 *Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych*.

⁹ Zwrotów dokonano na podstawie stosownych decyzji Prezydenta Miasta Opolą oraz Wójta Gminy Komprachcice.

¹⁰ § 0970 *Wpływy z różnych dochodów*.

ubezpieczyciela odszkodowania w kwocie 66,2 tys. zł z tytułu kolizji samochodu¹¹.

Największy udział w dochodach 10. Brygady miały:

- wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (309,5 tys. zł, tj. 59,5% dochodów ogółem), w tym m.in. dokonane zwroty nadpłaty podatku od środków transportowych z lat ubiegłych przez Miasto Opole (168,8 tys. zł) i Gminę Komprachcice (113,2 tys. zł);
- wpływy z różnych dochodów (120,7 tys. zł, tj. 23,2% dochodów ogółem), w tym m.in. dochody uzyskane w wyniku postępowań regresowych¹², w szczególności odszkodowania za szkody uzyskane m.in. od firmy ubezpieczeniowej w związku z kolizją drogową samochodu;
- wpływy z usług¹³ (46,4 tys. zł, tj. 8,9% dochodów ogółem), głównie z opłat za posiłki wydawane w Punkcie Żywienia Kadr.

(akta kontroli str. 13-14, 23, 28-31, 44-85, 86-113, 123-141)

1.2. Należności pozostałe do zapłaty wykazane w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych wyniosły na koniec 2020 r. 102,3 tys. zł, w tym zaległości netto 73 tys. zł. Stan zaległości był na poziomie porównywalnym do stanu na koniec 2019 r. (wynoszącego 70,4 tys. zł).

Jednostka ujęła i wykazała w sprawozdaniu Rb-27 kompletne należności i zaległości. Należności ujmowano w księgach rachunkowych w momencie ich powstania, tj. bez odstępstw od zasady memoriału.

Największe zaległości dotyczyły:

- szkód wyrządzonych w mieniu jednostki i roszczeń zwrotnych z tego tytułu (49,9 tys. zł)¹⁴,
- odsetek naliczonych od ww. roszczeń (18,9 tys. zł)¹⁵.

Zastępca Głównego Księgowego – Szefa Finansów wskazała, że w celu usprawnienia działań w zakresie dochodzenia należności wysyłano do dłużników informacje mailowe poprzez system informatyczny MILNET-Z oraz na bieżąco przekazywano informacje w prowadzonych sprawach pomiędzy Pionem Głównego Księgowego i Sekcją Prawną (...). Wyjaśniła także: *ściągalność wierzytelności jest wypadkową wielu czynników, z których znaczna część jest niezależna od postawy wierzyciela. Nie ma on bowiem wpływu na sytuację finansową dłużnika, sprawność działania organów wymiaru sprawiedliwości, czy obowiązujące regulacje prawne w zakresie postępowania egzekucyjnego. Charakter dochodzonych wierzytelności, ich przeciętna wysokość, ilość spraw związanych z dochodzeniem należności oraz status prawny 10. Brygady przemawiają za stosowaniem w procesie windykacji metod tradycyjnych, takich jak pisemne wezwania do zapłaty, monitoring telefoniczny oraz dochodzenie roszczeń na drodze sądowej i egzekucyjnej (...).*

(akta kontroli str. 14, 336-337, 576, 581-582)

Badaniem w zakresie skuteczności prowadzonych działań windykacyjnych objęto pięć zaległości na kwotę 48,9 tys. zł (dobranych do kontroli w sposób celowy), stanowiących 67% zaległości ogółem.

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono, że:

- działania windykacyjne podejmowano niezwłocznie,

¹¹ W dniu 14 maja 2020 r. przewożący materiały medyczne w samochód Volkswagen Transporter uległ kolizji drogowej.

¹² W tym od żołnierzy i pracowników, którzy byli odpowiedzialni za szkody wyrządzone w mieniu 10. Brygady.

¹³ § 0830 Wpływy z usług.

¹⁴ W rozdziale 75220 Zabezpieczenie wojsk § 097 Wpływy z różnych dochodów.

¹⁵ W rozdziale 75220 Zabezpieczenie wojsk § 092 Wpływy z pozostałych odsetek.

- w przypadku zasądzenia należności na rzecz Skarbu Państwa i dalszego braku zapłaty niezwłocznie podejmowano działania zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych,
- monitorowano działania komornika i ich skuteczność.

W zbadanych przypadkach przyczyną powstania zaległości był brak zwrotu przez żołnierzy umundurowania lub ekwipunku, bądź zapłaty ekwiwalentu pieniężnego za niezwrócone umundurowanie lub ekwipunek, zagubienie powierzonego żołnierzowi sprzętu oraz odpowiedzialność za szkodę w mieniu wojskowym z powodu naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym. W jednym przypadku należność powstała w związku z wyrokiem w sprawie karnej, dotyczącej podania nieprawdy co do okoliczności doznanego urazu w celu osiągnięcia korzyści majątkowych (20% wynagrodzenia za okres leczenia).

We wszystkich zbadanych przypadkach dokumentowano poszczególne czynności windykacyjne, z wyjątkiem dokumentowania podejmowania działań informacyjnych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 311-329, 447-464)

1.3. W 2020 r. nie wystąpiły przypadki zawarcia ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej.

W 2020 r. na wniosek żołnierza – sprawcy szkody umorzono jedną należność budżetową w kwocie 2 tys. zł na podstawie art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o odpowiedzialności majątkowej żołnierzy¹⁶.

Na podstawie przeprowadzonego badania, którym objęto umorzenie ww. należności ustalono, że:

- postępowano zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- podejmując decyzję ustalono stan faktyczny i wyjaśniono wszystkie okoliczności sprawy,
- umorzenie 26,7% wartości szkody (wynoszącej 7,4 tys. zł) nastąpiło po spłacie przez żołnierza ponad 5 tys. zł¹⁷ i było uzasadnione zmianą sytuacji życiowej dłużnika i pogorszeniem jego sytuacji materialnej,
- umorzenie należności prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych jednostki.

(akta kontroli str. 272-286)

W okresie objętym kontrolą 10. Brygada nie odraczała dłużnikom terminu spłaty należności. Nie wystąpiły również przypadki rozłożenia płatności na raty.

(akta kontroli str. 149)

W 2020 r. w 10. Brygadzie obowiązywała wewnętrzna procedura *Zarządzanie należnościami Skarbu Państwa w OG4211*, wprowadzona rozkazem Dowódcy z dnia 8 lipca 2019 r. oraz obowiązująca od 26 listopada 2019 r. *Procedura prowadzenia postępowań wyjaśniających w sprawach odpowiedzialności majątkowej żołnierzy i materialnej pracowników wojska za wyrządzone szkody oraz tryb likwidacji strat powstałych poza granicami państwa*.

W procedurach tych określono zasady umarzania zadłużenia, odraczania terminów i rozkładania na raty spłat należności, które były przestrzegane.

(akta kontroli str. 230-261, 269-271)

W 2020 r. w jednostce kontrolowanej nie wystąpiły należności, które uległy przedawnieniu. Nie wystąpiły również przypadki spisania nieściągalnych należności.

¹⁶ Dz. U z 2018 r. poz. 85; dalej: uomż.

¹⁷ Umorzono 1 975,83 zł z kwoty 7 409,39 zł.

Badanie próby pięciu najstarszych zaległości na kwotę 53,9 tys. zł, które pozostawały nierozliczone na 31 grudnia 2020 r. wykazało, że w czterech sprawach w dalszym ciągu toczyły się postępowania egzekucyjne wobec dłużników.

W kolejnej sprawie¹⁸ umorzenie postępowania egzekucyjnego w związku z jej bezskutecznością, dotyczącego należności z tytułu odszkodowania za szkodę w mieniu wojskowym (braki w wyposażeniu warsztatu) w kwocie łącznej 967,32 zł, nastąpiło 26 stycznia 2016 r. W trakcie kontroli NIK jednostka złożyła ponowny wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Jedną z należności w badanej próbie był przypadek zaległości z 2003 r. w kwocie głównej 19,69 zł¹⁹ z tytułu odszkodowania za szkodę, której przedmiotem był brak rozliczenia się żołnierza z zaopatrzenia mundurowego (spodni od piżamy i ręcznika). Pomimo prowadzenia egzekucji tej należności od 2004 r., sprawy przed sądem o wyjawienie majątku (w 2007 r.), umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (w 2009 r.), ponownym wszczęciu postępowania egzekucyjnego (w 2011 r.), a następnie wielokrotnym zawieszaniu postępowania egzekucyjnego i ponownym wnioskowaniu o podjęcie zawieszzonego postępowania (ostatnie 30 grudnia 2020 r.) wg stanu na 31 grudnia 2020 r. saldo należności głównej nie uległo zmianie i wynosiło 19,69 zł.

Koszty dochodzenia i egzekucji tej należności w okresie od 2003 r. przewyższały dochodzoną kwotę i wyniosły ponad 500 zł, a 21 stycznia 2021 r. komornik wezwał do uiszczenia kolejnej zaliczki na wydatki w kwocie 133,55 zł.

(akta kontroli str. 114, 149, 565-567, 592-613, 634-642)

Dowódca 10. Brygady w sposób następujący wyjaśnił przyczynę braku umorzenia ww. należności w związku z uzasadnionym przypuszczeniem, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności, lub że postępowanie egzekucyjne okaże się nieskuteczne: *Niewątpliwie ustawa o finansach publicznych pozwala na umarzenie należności, w których przypadku zachodzi przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji (...). Natomiast w art. 58 ust. 5 ustawy o finansach publicznych ustawodawca wskazał, że przepisów (...) nie stosuje się do należności, w przypadku których odrębne przepisy regulują umarzenie, odraczanie terminów spłaty lub rozkładanie na raty spłaty tych należności (...). Wyjaśnił, również, że regulacja zawarta w art. 16 uomż stanowi *lex specialis* oraz, że w przypadku umarzenia należności stanowiących szkodę w mieniu wojskowym wyłączne zastosowanie znajdzie procedura zawarta w przepisach uomż. Wskazał, że: *mając świadomość istnienia problemu dochodzenia szkód w mieniu wojskowym o niskiej wartości, których egzekwowanie jest niewspółmierne do generowanych kosztów, pismem z 12 października 2020 r. (...) zwróciłem się do Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych o wyrażenie zgody na wszczęcie prac legislacyjnych w przedmiocie zmiany uomż. W odpowiedzi na powyższe otrzymałem informację, że trwają prace legislacyjne dotyczące nowelizacji Decyzji Nr 122/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 września 2018 r. w sprawie planowania i wykonywania budżetu resortu obrony narodowej. Wskazano także, że wejście w życie proponowanych zmian pozwoli na niewszczywanie tzw. spraw szkodowych, w przypadku, gdy wartość pieniężna ustalonej kwoty wynosi mniej niż 100 zł (...).* Dowódca 10. Brygady poinformował także, że pismem z 17 listopada 2020 r. otrzymał potwierdzenie mających wejść w życie zmian, które mają obejmować m.in. zgodę na niedochodzenie należności budżetu państwa*

¹⁸ Dłużnik Krzysztof G.

¹⁹ Dłużnik Adam P.

o charakterze cywilnoprawnym, której kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł.

Zastępca Głównego Księgowego – Szefa Finansów poinformowała, że w efekcie tych działań wydana została decyzja nr 6/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 lutego 2021 r. (...) na mocy której (...) wprowadzono przepis, który umożliwia rezygnację z dochodzenia należności budżetu państwa o charakterze cywilnoprawnym, której kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł.

(akta kontroli str. 435-445, 582)

Zastępca Głównego Księgowego – Szefa Finansów wyjaśniła, że na podstawie otrzymanego od Kierownika Sekcji Prawnej pisemnego sprawozdania o stopniu realizacji egzekwowanych należności, przeprowadzana jest kwartalna weryfikacja stanów na kontach rozrachunkowych w celu ujawnienia i wyśięgowania należności i roszczeń przedawnionych i nieściągalnych, o której mowa w *Polityce (zasadach) prowadzenia rachunkowości w OG4211*²⁰.

W zakresie monitorowania terminów przedawnienia Zastępca Głównego Księgowego – Szefa Finansów wyjaśniła, że (...) monitoring terminów przedawnienia odbywa się na każdym etapie postępowania poprzez dbałość o dochowanie ustalonych procedur, które skonstruowane zostały w taki sposób, by kolejne czynności podejmowane były w niewielkim odstępie czasu i by stanowiły one logiczną ciągłość zapewniającą brak możliwości powstania opóźnienia w dochodzeniu wierzytelności, która prowadzić mogłaby do przedawnienia roszczeń. Ponadto szczegółowo opisała istniejące procedury dochodzenia należności wynikających z odpowiedzialności majątkowej żołnierzy i materialnej pracowników wojska za wyrządzone szkody oraz pozostałych należności Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 576-581, 589-591)

Na podstawie badania 27 zaległości (100%), które pozostawały nierozliczone na 31 grudnia 2020 r. na łączną kwotę 73 tys. zł ustalono, że należności w kwocie 70,7 tys. zł (96,8%) zostały ujęte na koncie 290 *Odpisy aktualizujące należności*.

W przypadku pozostałych należności w kwocie 2,3 tys. zł nie zachodziły okoliczności do utworzenia odpisu aktualizującego.

(akta kontroli str. 115-119, 150)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Stosownie do treści § 2 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych²¹, wierzyciel może podejmować działania informacyjne w formie ustnej lub pisemnej, a zaewidencjonowaniu podlegają: forma działania informacyjnego, data jego podjęcia oraz imię i nazwisko osoby, która podjęła działania informacyjne.

Tymczasem w objętych szczegółowym badaniem zaległościach z lat 2015-2020²² stwierdzono, że nie dokumentowano podejmowania działań informacyjnych zmierzających do dobrowolnego wykonania przez dłużnika obowiązku zapłaty należności, w tym nie dokumentowano takich działań w prowadzonej *imiennej karcie dłużnika*, o której mowa w § 8 pkt 3 obowiązującej w 10. Brygadzie Logistycznej *Procedury zarządzania należnościami Skarbu Państwa w OG4211*.

²⁰ Zatwierdzona przez Dowódcę 10. Brygady 30 września 2020 r.

²¹ Dz. U. poz. 1294. Do 30 lipca 2020 r – § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1483).

²² Zaległości Andrzeja K., Jacka M. i Krzysztofa Cz. w kwocie łącznej 8,2 tys. zł.

W procedurze tej postanowiono, że w imiennej karcie dłużnika *Pracownik Sekcji Rozliczeń chronologicznie zapisuje wszelkie ustalenia dokonane osobiście lub telefonicznie z dłużnikiem (...)* oraz, że w dniu wyznaczonego terminu płatności (lub w dniu następnym) informuje telefonicznie zobowiązanego o terminie uregulowania należności.

Działań informacyjnych nie dokumentowano również w przypadku pozostałych zaległości z lat 2015-2020.

(akta kontroli str. 117-119, 230-261, 311-329, 615-619)

Przyczynę braku ewidencjonowania podejmowania wobec dłużników działań informacyjnych Zastępca Głównego Księgowego – Szefa Finansów wyjaśniła następująco: *postępowanie wyjaśniające (w sprawach odpowiedzialności majątkowej żołnierzy oraz materialnej pracowników wojska) prowadzone jest poza Pionem Głównego Księgowego i (...) jeżeli prowadzący postępowanie szkodowe dysponuje danymi teleadresowymi dłużnika wówczas podejmuje kontakt telefoniczny z dłużnikiem, celem (...) nakłonienia dłużnika do dobrowolnej zapłaty (...) większość szkód dotyczy nierozliczonego umundurowania przez żołnierzy rezerwy (...) przez co niejednokrotnie ich dane teleadresowe są nieaktualne (...).*

Wyjaśniła, że stosownie do § 8 pkt 3 *Procedury zarządzania należnościami Skarbu Państwa w OG 4211* w imiennej karcie dłużnika Pracownik Sekcji Rozliczeń chronologicznie zapisuje wszelkie ustalenia dokonane osobiście lub telefonicznie z dłużnikiem oraz wskazała: *należy wyjaśnić, że monitorowanie należności bieżących odbywa się poprzez rozmowy telefoniczne oraz informacje przekazywane poprzez sieć MILNET-Z, jednakże w tych przypadkach czynności te nie posiadają odzwierciedlenia w aktach dłużnika i nie są dokumentowane. Z kolei obowiązek informacyjny (w przypadku należności rozłożonych na raty) wykonywany jest (...) m.in. w postaci rozmów telefonicznych, które ewidencjonowane są w kartach. Jednakże rozmowy telefoniczne ewidencjonowane są w kartach dłużnika wyłącznie w przypadku posiadania danych teleadresowych dłużnika.*

(akta kontroli str. 332-335)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia należności.

W celu odzyskania należności 10. Brygada podejmowała działania windykacyjne przewidziane przepisami prawa, nie dopuszczając do przedawnienia należności. W przypadku umorzenia należności, przy podejmowaniu decyzji wyjaśniano wszystkie okoliczności sprawy i postępowano zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis **OBZAR**
faktycznego

Wydatki budżetu państwa zostały zrealizowane przez 10. Brygadę w kwocie 126 686,6 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Plan wydatków 10. Brygady na 2020 r. z pierwotnie planowanej kwoty 120 092,2 tys. zł został w trakcie roku budżetowego zwiększony o 6 594,4 tys. zł.

Środki zwiększające plan wydatków nie pochodziły z rezerwy ogólnej i z rezerw celowych.

(akta kontroli str. 16-21, 24-27, 32-35, 120, 344-349)

Zrealizowane wydatki w kwocie 126 686,6 tys. zł były wyższe o 8 530,2 tys. zł (tj. o 7,2%) od wydatków roku poprzedniego²³, co wynikało ze wzrostu świadczeń na rzecz osób fizycznych, a w szczególności ze wzrostu wynagrodzeń pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania i uposażeń żołnierzy, które w 2020 r. zrealizowano w łącznej kwocie 94 505,8 tys. zł (tj. o 10 813,4 tys. zł wyższej niż w roku poprzednim) oraz jednoczesnego spadku wydatków inwestycyjnych (które wyniosły 135,3 tys. zł²⁴ i były niższe niż w roku poprzednim o 736,9 tys. zł), a także zmniejszenia innych bieżących wydatków pozapłacowych. Zaplanowane zadania oraz założone efekty związane z wydatkami majątkowymi, w 2020 r. zostały zrealizowane przez 10. Brygadę w całości.

(akta kontroli str. 32-36)

Struktura wydatków 10. Brygady według grup ekonomicznych przedstawiała się następująco:

- wydatki bieżące w kwocie 118 434,4 tys. zł (93,5% ogółu wydatków), tj. o 8 219,2 tys. zł więcej niż w roku 2019 (110 215,2 tys. zł);
- świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 8 116,9 tys. zł (6,4%), tj. o 1 047,9 tys. zł więcej niż w roku 2019 (7 069 tys. zł);
- wydatki majątkowe w kwocie 135,3 tys. zł (0,1%), tj. o 736,9 tys. zł mniej niż w roku 2019 (872,2 tys. zł).

Zaplanowane wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki bieżące oraz majątkowe zostały wykonane zgodnie z planem.

(akta kontroli str. 122, 142-143)

Przeciętne zatrudnienie w 2020 r. wynosiło 1 384 etatów (w 2019 r. – 1 347,4) i wzrosło w stosunku do roku poprzedniego o 2,7% (o blisko 37 etatów) w grupie o statusie zatrudnienia - żołnierze.

Wynagrodzenia w 2020 r. wg sprawozdania Rb-70 wyniosły 94 505,8 tys. zł i były wyższe o 10 813,4 tys. zł względem danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-70 za 2019 r. Przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło względem roku 2019 r. o 514,2 zł i wyniosło 5 690,4 zł²⁵.

10. Brygada wydatkowała kwotę 37,8 tys. zł w związku z realizacją umów zlecenia zawartych z trzema osobami (w tym z jednym pracownikiem). Zadania realizowane na rzecz kontrolowanej jednostki w formie innej niż umowa o pracę obejmowały tzw. zadania pomocnicze²⁶.

Sytuacja epidemiczna COVID-19 miała wpływ na tryb świadczenia pracy. I tak:

- w okresie od marca do czerwca 2020 r. w trybie pracy zdalnej pracowało od 1,2% do 7,3% osób zatrudnionych,
- w okresie listopada i grudnia 2020 r. w trybie pracy zdalnej pracowało odpowiednio 22,4% i 21,7%.

(akta kontroli str. 15, 34, 36-43, 262-268)

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w łącznej kwocie 8 116,9 tys. zł obejmowały:

a/ niezaliczane do uposażeń wydatki osobowe wypłacane żołnierzom²⁷ (7 879,3 tys. zł), w szczególności ustawowe należności dla żołnierzy takie jak zasiłki

²³ 118 156,4 tys. zł.

²⁴ W związku z realizacją zadań: zakup urządzenia do mycia, dezynfekcji oraz suszenia masek gazoszczelnych (58,3 tys. zł), zakup zestawu narzędzi do skrzyni biegów (58,7 tys. zł), zakup zestawu diagnostycznego do pojazdu marki JELCZ (18,3 tys. zł).

²⁵ Przeciętne wynagrodzenie w 2019 r. wyniosło 5 176,2 zł.

²⁶ Zadania realizowane w komórkach innych niż merytoryczne, tj. w komórkach obsługowych jednostki typu kadry, księgowość, administracja i wsparcie informatyczne.

²⁷ § 307.

i inne świadczenia na cele mieszkaniowe, należności z tytułu przeniesienia, gratyfikacje urlopowe i dopłaty do wypoczynku;
b/ niezaliczane do wynagrodzeń wydatki osobowe²⁸ (212 tys. zł), w szczególności świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wartość umundurowania;
c/ niezaliczane do wynagrodzeń nagrody o charakterze szczególnym²⁹ (25,5 tys. zł),
d/ świadczenia społeczne³⁰ (0,1 tys. zł).

(akta kontroli str.32, 344-349)

Wydatki majątkowe zrealizowane w kwocie łącznej 135,3 tys. zł obejmowały zakup:
a/ urządzenia do mycia, dezynfekcji i suszenia masek gazoszczelnych (58,3 tys. zł),
b/ zestawu narzędzi do naprawy skrzyń biegów (58,7 tys. zł),
c/ przyrządu diagnostycznego (18,3 tys. zł).

Wydatki te ujęto w planie finansowym jednostki we wrześniu i październiku 2020 r., a ich efekty służyły usprawnieniu procesu remontowego realizowanego przez 55. Batalion Remontowy. Batalion ten, będący jednostką podległą 10. Brygadzie, obejmował zasięgiem swego działania jednostki wojskowe stacjonujące na terenie województw: śląskiego, opolskiego i dolnośląskiego oraz wykonywał zadania związane z remontami i konserwacją m.in. samochodów ciężarowych, terenowych i wozów bojowych.

Kwota zrealizowanych wydatków majątkowych stanowiła 100% kwoty wydatków wg planu finansowego po zmianach.

(akta kontroli str. 151-173, 174-229, 287-310, 330-331, 344-349)

Zobowiązania na koniec 2020 r. wyniosły 7 687,1 tys. zł i były wyższe od stanu zobowiązań na koniec roku poprzedniego (6 613,7 tys. zł) o 1 073,4 tys. zł, tj. o 16,2%.

Główną pozycję wg stanu na koniec 2020 r. stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i dodatkowych uposażeń rocznych dla żołnierzy zawodowych³¹ wraz z pochodnymi (7 198,4 tys. zł, tj. 93,6%).

Tytuły i kwoty zobowiązań, były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej³².

Na koniec roku budżetowego 10. Brygada nie wykazywała zobowiązań wymagalnych oraz wydatków, które w 2020 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego.

W 2020 r. w 10. Brygadzie wystąpiły cztery przypadki zapłaty odsetek od nieterminowych płatności w łącznej kwocie 2,5 tys. zł. Trzy przypadki na łączną kwotę 2 tys. zł dotyczyły odsetek wynikających z zasądzonych wyrokami sądowymi kwot odpraw emerytalnych. W czwartym przypadku 0,5 tys. zł odsetek zapłacono Wójtowi Gminy Komprachcice z tytułu podatku od środków transportu w związku z jego decyzją, która została uchylona przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Opolu i przekazana do ponownego rozpatrzenia przez ww. wójta jako organ pierwszej instancji.

(akta kontroli str.344-349, 390, 392-411)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 7 485,4 tys. zł, tj. 5,9% wydatków 10. Brygady, w tym 100% wydatków majątkowych i 58,1% pozapłacowych wydatków bieżących jednostki kontrolowanej.

²⁸ § 302.

²⁹ § 304.

³⁰ § 311.

³¹ §§ 404 i 407.

³² Tj. saldami kont 201100, 2251000, 2291000, 2292000, 2293000, 2311000, 2319000, 2340900.

Na podstawie wyselekcjonowanych z systemu księgowego zapisów konta 130 *Rachunek bieżący jednostki*, wybrano do kontroli z zastosowaniem metody monetarnej³³ 92 zapisy księgowe na kwotę 3 720 tys. zł³⁴, które stanowiły 2,9% zrealizowanych przez 10. Brygadę wydatków budżetu państwa. Ponadto w sposób celowy dobrano do badania 51 operacji gospodarczych na kwotę 3 765,4 tys. zł³⁵, które stanowiły 3% zrealizowanych wydatków jednostki kontrolowanej.

Operacje gospodarcze potwierdzone tymi dowodami zostały zbadane pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności ich dokonywania.

(akta kontroli str. 144-148, 350-358)

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki, potwierdzone prawidłowo sporządzonymi dowodami księgowymi, dokonywane były z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 i pkt 2 oraz art. 162 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁶, tj. zgodnie z planem finansowym i obowiązującymi przepisami, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Środki przeznaczono na bieżące zakupy towarów i usług służących zapewnieniu funkcjonowania jednostki i realizacji zadań 10. Brygady i jednostek jej podległych, w szczególności na remonty samochodów ciężarowych dużej ładowności, naprawy naczip i cystern paliwowych, zakup mundurów i odzieży sportowej dla żołnierzy oraz ochronnej dla personelu medycznego.

Środki przeznaczono także na sfinansowanie zadań związanych z zakupem przyrządów, urządzeń i narzędzi dla batalionu remontowego oraz świadczenia usług remontowych w ramach Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Rumunii.

Zakupione w efekcie zrealizowanych wydatków majątkowych środki trwale prawidłowo ujęto w ewidencji środków trwałych i zaliczono do właściwej kategorii, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)³⁷.

W objętych badaniem wydatkach nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zaplaceniem odsetek lub kar.

(akta kontroli str. 151-173, 350-358, 465)

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁸ 10. Brygada przeprowadziła w 2020 r. 10 postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości szacunkowej netto wynoszącej 11 619,9 tys. zł. Wśród zrealizowanych postępowań o wartości netto przekraczającej równowartość 30 tys. euro nie wystąpiły zamówienia udzielane w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem COVID-19.

W wyniku analizy dwóch postępowań o udzielenie zamówienia publicznego³⁹ na łączną kwotę brutto 605,5 tys. zł, przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Pzp mających wpływ na wynik postępowania.

³³ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

³⁴ W tym wydatki bieżące jednostki kontrolowanej na kwotę 3 704 tys. zł (90 zapisów) i świadczenia na rzecz osób fizycznych 16 tys. zł (dwa zapisy).

³⁵ W tym trzy wydatki majątkowe na kwotę 135,3 tys. zł oraz 48 wydatków bieżących na kwotę 3 630,1 tys. zł.

³⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

³⁷ Dz. U. poz. 1864.

³⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.; dalej: ustawa Pzp.

³⁹ 1/ dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek, urządzeń wielofunkcyjnych, ploterów; 2/ dostawa artykułów biurowych, materiałów piśmienniczych, urządzeń i akcesoriów biurowych oraz papieru.

Badaniem objęto także dwa zamówienia podprogowe, do udzielenia których nie zastosowano przepisów ustawy Pzp: a/ zamówienie na dostawę produktów ochronnych przeznaczonych do zapobiegania choroby COVID-19 o wartości brutto 55,1 tys. zł oraz b/ zamówienie na dostawę artykułów biurowych, materiałów pomocniczych, urządzeń i akcesoriów biurowych o wartości brutto 51,6 tys. zł. Wyboru wykonawców tych zamówień dokonano zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego od 5 tys. zł do kwoty określonej w art. 4 pkt 8 i art. 131 b ustawy Pzp⁴⁰.

Wyżej wskazane cztery zamówienia zbadano w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania, udzielenia zamówienia, a także prawidłowości realizacji umowy zawartej w jego wyniku.

Realizacja zawartych umów przebiegła prawidłowo, a przedmiot zamówienia służył realizacji zadań 10. Brygady. W efekcie przeprowadzonych badań nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 421-434, 466-564)

Plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych na 2020 r. został sporządzony i zamieszczony na stronie internetowej 10. Brygady 30 kwietnia 2020 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 13a ust. 1 ustawy Pzp. Plan ten zawierał informacje wymagane art. 13a ust. 2 ustawy Pzp.

Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2020 r. zostało przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych 21 stycznia 2021 r., tj. zgodnie z terminem wyznaczonym w art. 98 ust. 2 ustawy Pzp i zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzorze oraz sposobie przekazywania⁴¹.

(akta kontroli str. 24, 412-420)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W 2020 r. jednostka kontrolowana nie ponosiła wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 121)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez kontrolowaną jednostkę budżetu państwa w 2020 r. w zakresie wydatków budżetu państwa w części 29 *Obrona narodowa*. Objęte badaniem wydatki służyły realizacji zadań kontrolowanej jednostki oraz zostały zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi.

⁴⁰ Rozdział V *Regulaminu udzielania zamówień publicznych w 10 Brygadzie Logistycznej w Opolu*.

⁴¹ Dz. U. poz. 2038.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez 10. Brygadę rocznych sprawozdań jednostkowych za 2020 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 336-349, 359-392, 568-575)

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Zastępca Głównego Księgowego – Szefa Finansów wyjaśniła, że sprawozdania budżetowe sporządzane są automatycznie z wykorzystaniem systemów informatycznych, brak jest możliwości sporządzenia sprawozdań poza systemem, a algorytmy sporządzania sprawozdań ustalone są w Departamencie Budżetowym Ministerstwa Obrony Narodowej. Wskazała również, że *w systemie informatycznym zdefiniowano powiązania poszczególnych pozycji sprawozdań budżetowych z księgami rachunkowymi (...)* Przy sporządzaniu sprawozdań stosowany jest tzw. „ślad rewizyjny”, potwierdzający kto ponosi odpowiedzialność za sporządzanie sprawozdań (...). Poinformowała również, że ręcznie (na podstawie sald poszczególnych kont) sporządzane są sprawozdania w zakresie operacji finansowych.

(akta kontroli str. 576-577, 583-586, 620-627)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania za 2020 r. sporządzono prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzanych sprawozdań budżetowych i sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania sporządzono terminowo i stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w tym zakresie.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zapewniających ewidencjonowanie podejmowanych wobec dłużników działań informacyjnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

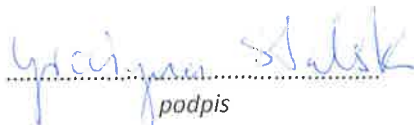
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 22 marca 2021 r.

Kontroler
Grażyna Stalska
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

.....
Dyrektor
podpis
Iwona Zyman

⁴² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.